

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Figueres, lletja? | Una que anomenen influenciadora, i que porta el mateix cognom de dos il·lustres figuerencs, un professor i un llibreter, sembla que ha buscat fama pel mètode Ayuso, afirmant que Figueres és lletja. Vagi una citació de Josep Pla per exorcitzar la indocumentada: «De vegades penso en la ciutat de Figueres. És un lloc on m'agradaria viure o almenys on em sembla que viuria fàcilment... Hi vaig anar per primera vegada a deu anys, a examinar-me d'ingrés de batxillerat... Aquest malson dels exàmens no aconseguí ofegar l'efecte agradable que em produí la ciutat...; hi he tornat alguna vegada i la primera impressió s'ha mantingut sempre. El primer descobriment del món, l'entrada en la seva correntia, se'm produí per Figueres... La ciutat fou el primer nucli urbà que hagués vist en ma vida. La Rambla fou el primer carrer construït que veieren els meus ulls. L'Hotel París, el primer hotel que la vida m'oferí. El primer restaurant en el qual he menjat fou el Restaurant Roig de la Rambla. En els cafès de Figueres vaig ingerir els primers cafès no casolans de la meva existència... La meva primera visió una mica més vasta de la vida es produí en el replà de la Rambla de Figueres».

L'Any Vayreda | De febrer a desembre d'enguany durarà l'Any Montserrat Vayreda, inaugurat a Figueres el 14 de febrer a l'Auditori Caputxins, i que es clourà a l'Ateneu Barcelonès de la capital. Poeta, sobretot, però també prosista i biògrafa, l'autora, nascuda a Lledó, entre altres reconeixements, el 1999 va rebre la Creu de Sant Jordi. La filòloga Anna M. Velaz n'és la comissària, i l'esdeveniment rep l'impuls de la Institució de les Lletres Catalanes. L'Any Vayreda inclou jornades acadèmiques, conferències, exposicions, espectacles i la reedició d'*Els pobles de l'Empordà*, *Un color per cada amic*, una *Antologia poètica* i el *Recull de poesia inèdita*. De més, Velaz, que considera la poeta postnoucentista i que escrivia per ser entesa, ha dissenyat per a Figueres, on l'escriptora va viure més, la ruta literà-

ria Vayreda. Qui va conèixer l'escriptora de la considerable nissaga dels Vayreda (artistes, escriptors i científics) i va assistir a actes que celebraven la poesia —o a sobretaules de dinars o sopars—, sempre recordarà els seus recitats amb veu potent, ferma i abrindada.

Trini, la tonyina escalenca | Devia ser l'any 2015 que al port de l'Escala va aparèixer una tonyina ferida, probablement després d'haver estat envestida per una barca. L'animal va produir curiositat entre els pescadors i el públic que sol freqüentar aquells topants; en van tenir cura, la van alimentar i la bèstia es va refer. La novetat va difondre's i el peix va adquirir popularitat, però vet ací que un dia va desaparèixer i no va tornar fins passat aproximadament un any, el 2016. Com la primera vegada, s'hi va estar unes setmanes, se'n tornà a anar i el fet es va repetir cada any de forma gairebé idèntica. L'efemèride va merèixer que Lurdes Boix, directora del Museu de l'Anxova i la Sal, i el pintor i fotògraf Lluís Roura li dediquessin, el 2021, el llibre *Trini, la tonyina de l'Escala*, editat per l'Ajuntament de la vila. A més, la popular tonyina ha estat celebrada pel cartell del carnaval escalenc d'enguany, obra de Roser Bona.

>> Coberta del llibre *Trini, la tonyina de l'Escala*. (Foto: AJUNTAMENT DE L'ESCALA)

EL BAIX EMPORDÀ

Text i foto > PURI ABARCA

Els manuscrits de Pla, digitalitzats

Les persones estudioses de l'obra i la figura de Josep Pla (1897-1981) tindran

la seva tasca de recerca més fàcil ara, que ja s'ha completat la catalogació i la digitalització dels manuscrits i mecanoscrits de l'escriptor palafrugellenc corresponents a les obres publicades per l'Editorial Selecta entre 1949 i 1962. El fons, que va ser donat a la Fundació Josep Pla per part de familiars de l'editor Josep M. Cruzet el febrer del 2023, conté trenta lligalls i 19.224 pàgines d'obres tan rellevants com ara *Contraban*; *Les hores*; *Girona, un llibre de records*; *Cartes d'Itàlia*; *Nocturn de primavera* (que en una primera versió es titulava *Nocturn de maig*); *Pa i raïm*; *Els pagesos*; *Les illes*; *Llagosta i pollastre* o *Week-end d'estiu a New York*. La feina de catalogar i digitalitzar, l'ha feta la mateixa Fundació Josep Pla en col·laboració amb el Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat, estudiants del Grau de Llengua i literatura catalanes de la Universitat de Girona (UdG) i professionals graduats, assessorats i supervisats per Xavier Pla, màxim especialista de l'obra de l'escriptor. És probable que ningú s'atreveixi a posar en dubte (diferències polítiques i desavinences sobre la visió de la realitat a part) que Josep Pla va ser un dels prosistes més representatius —si no el més representatiu— de la literatura catalana del segle xx. El que finalment va ser publicat d'ell i el que inclouen els manuscrits i mecanoscrits, amb notes, rectificacions i afegitons, pot ajudar a aprofundir més en el tarannà de l'escriptor, sobretot si cada text se situa en el context històric en què va ser redactat.

Els treballs, si es demanava, ja es podien consultar en paper, però amb la digitalització, les coses com són, es facilita molt la feina per conèixer més aspectes d'un Pla que va navegar entre unes aigües i les altres, sense perdre mai l'art de la bona redacció amb ull crític i descriptiu, sobretot del seu entorn més proper.

«Soc dona i m'estimo com soc» | El

Grup de Dones de la Bisbal va aprofitar les celebracions entorn del Dia Internacional de les Dones, el 8 de març, per dur a terme una campanya reivindicativa sobre el privilegi que cadascú se senti a gust amb el seu cos i prescindeixi dels models de bellesa imposats per la societat. El grup va posar en marxa sessions fotogràfiques i va convidar totes les dones de la Bisbal